

Iwona Arabas

Instytut Historii Nauki im. L. i A. Birkenmajerów PAN
ORCID 0000-0002-1194-984X

Działalność Pracowni Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych Instytutu Historii Nauki PAN w 2021 r.

Research Activity of the History of Natural and Medical Sciences Research Unit at the Institute for the History of Science PAS in 2021

In 2021, the members of the History of Natural and Medical Sciences Research Unit pursued a variety of topics, but most research activities were inspired by the COVID-19 pandemic and the history of museology of nature and technology. Our activities were fostered by international cooperation which facilitated access to foreign archives. The first step to joint action is creating the virtual cabinet within a proposed digital project titled The Lost Collection: The Cabinet of Natural History of Duchess Anna Jabłonowska in Podlasie (1728–1800).

Keywords: natural collections, history of underground mining, history of ecology, epidemics in Poland

Słowa kluczowe: kolekcje przyrodnicze, historia podziemnego górnictwa, historia ekologii, epidemie na ziemiach polskich

Badania dotyczące historii nauk przyrodniczych i medycznych zawsze pełniły istotną rolę w działalności Instytutu Historii Nauki PAN (wcześniej: Zakład Historii Nauki; Zakład Historii Nauki i Techniki; Zakład Historii Nauki, Oświaty i Techniki)¹. Struktura Instytutu wielokrotnie była zmieniana w zgodzie z prowadzonymi przez pracowników badaniami, a od

1 W. Sygocki, *Z dziejów Instytutu Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk. Geneza*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” t. 9, 2000, s. 173–199.

dnia 30 stycznia 2020 r.² pracujemy pod adekwatną dzisiaj nazwą: Pracownia Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych³.

Głównymi kierunkami naszych badań są:

- ochrona polskiego dziedzictwa przyrodniczego z uwzględnieniem międzynarodowej współpracy polskich przyrodników, historia kolekcji oraz muzealnictwa przyrodniczego i techniki na ziemiach polskich,
- rozwój nauk medycznych na ziemiach polskich oraz historia bromatologii,
- filozofia grecka i filozofia uczyć.

Z powodu pandemii COVID-19 prowadzenie badań archiwalnych w 2021 r. było bardzo utrudnione przez ograniczenia w pracy bibliotek, archiwów i muzeów, a spotkania pracowników odbywały się tylko online. Wspólną platformą wymiany myśli i dyskusji było comiesięczne seminarium z historii nauk przyrodniczych i medycznych organizowane przez dr hab. Iwonę Arabas, prof. PAN oraz seminarium doktorskie z cyklu „Polska prasa medyczna i archiwalia urzędowe jako źródła historyczne w badaniach nad problematyką zdrowia i choroby XIX i XX wieku”, prowadzone przez prof. dr hab. Bożenę Urbanek i dr hab. Magdalenę Paciorek, prof. PAN.

Panująca pandemia wywoływana przez wirusa SARS-CoV-2 była naturalną inspiracją dla historyków nauk medycznych do podjęcia prac badawczych dotyczących chorób zakaźnych i ich przyczyn. I tak dr hab. Anna Trojanowska, prof. PAN zajmowała się roślinami leczniczymi stosowanymi w czasie morowego powietrza opisanymi w *Zielniku* Szymona Syreniusza (Cracoviae 1613) oraz przygotowała publikację przedstawiającą historię wybranych epidemii chorób zakaźnych i towarzyszących im zjawisk społeczno-kulturowych. Uwzględniła w niej historię epidemii na ziemiach polskich z zaznaczeniem wkładu polskich lekarzy oraz naukowców w badaniach nad wybranymi chorobami zakaźnymi⁴.

Również prof. Urbanek podjęła się przygotowania artykułu dotyczącego pojawiania się, zasięgu i czasu trwania epidemii w Wilnie w dwudziestoleciu międzywojennym. Było to możliwe dzięki wcześniejszej penetracji archiwów wileńskich, a dokumenty tam znalezione umożliwiły również opis akcji szczepień przeciw chorobom zakaźnym np. durowi. Przy tej okazji pojawił się mało zbadany problem stosunku ludności do działań zapobiegawczych⁵. Czasów międzywojennych dotyczył także temat opieki sanitarnej w więzieniach, którego opracowania podjęła się prof. Trojanowska⁶.

Problematyka związana z pandemią COVID-19 była uwzględniona w organizowaniu życia naukowego środowiska związanego z działalnością Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego (prezes: prof. Arabas). Zarząd Oddziału przygotował cykl spotkań naukowych, dostępnych również online, pod wspólnym tytułem „Epidemie – zapobieganie i leczenie”.

2 I. Arabas, *Działalność Pracowni Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych w 2020 r.*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” t. 66, 2021, nr 3, s. 248–251.

3 W 2021 r. Pracownia działała w składzie: dr hab. Iwona Arabas, prof. PAN – kierowniczką, prof. dr hab. Bożena Urbanek, prof. dr hab. Robert Zaborowski, dr hab. Piotr Daszkiewicz, prof. PAN, dr hab. Magdalena Paciorek, prof. PAN, dr hab. Anna Trojanowska, prof. PAN, dr hab. Andrzej J. Wójcik, prof. PAN i mgr Katarzyna Borkowska.

4 A. Trojanowska, *Epidemie. Krótka historia*, Warszawa 2021.

5 B. Urbanek, *Sytuacja epidemiczna Wilna lat 20. XX wieku*, [w:] *Rok 1921 na Kresach Wschodnich i Zachodnich. Historia i pamięć*, red. M. Fic, J. Lusek, Bytom – Katowice 2021, s. 407–425.

6 A. Trojanowska, *Zadania lekarzy więziennych w Polsce w okresie międzywojennym*, [w:] *Aktywności polskich lekarzy w dwudziestoleciu międzywojennym – w stulecie powołania izb lekarskich*, red. B. Urbanek, M. Paciorek, M. Ciesielska, Warszawa 2020, s. 453–472.

Historii medycyny poświęcone były prace prof. Paciorek, które dotyczyły środowiska lekarskiego i jego oceny przez władze komunistyczne po II wojnie światowej⁷. Zwróciła szczególną uwagę na trudności z dostępem do usług medycznych na prowincji oraz na kwestię braków w edukacji młodych lekarzy, którzy bez doświadczenia byli kierowani nakazem pracy na samodzielne stanowiska. Krytyka środowiska lekarskiego na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych dotknęła nie tylko lekarzy, lecz również historyków medycyny jako „starej przedwojennej profesury”⁸, która z niechęcią poddawała się ideologii marksistowskiej.

Kolejną tematyką prac w Pracowni Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych była ochrona polskiego dziedzictwa przyrodniczego, która wiąże się nierozzerwalnie z tak ważnymi dzisiaj działaniami proekologicznymi. Dr hab. Piotr Daszkiewicz, prof. PAN w ramach międzynarodowego grantu⁹, w zespole skupiającym naukowców z Polski, Litwy, Rosji i Francji, prowadził badania związane z historią poznawania Puszczy Białowieskiej, jej ochrony oraz reintrodukcji fauny w II Rzeczpospolitej Polskiej¹⁰. Badał także białowieskie okazy zielnikowe Stanisława Batysa Górskiego przechowywane w Wilnie i kontynuował prace dotyczące działalność Janusza Domaniewskiego w okresie, gdy pełnił funkcję inspektora ochrony przyrody w Fundacji Działyńskich w Tatrach. Opracował także jego korespondencję z Benedyktem Dybowskim. Prof. Daszkiewicz w ramach grantu¹¹ zajmował się również historią warszawskich zbiorów zoologicznych, dla której szczególnie ważne były: korespondencja Władysława Taczanowskiego z Aleksandrem Strauchem (ze zbiorów Rosyjskiej Akademii Nauk w Petersburgu), związki Warszawskiego Gabinetu Zoologicznego ze Szczególną Szkołą Leśnictwa i losy kolekcji entomologicznej Jerzego Mniszcha.

Tematyką związaną z historią ekologii zajmował się dr Marcin Krasnodębski, który kontynuował badania nad historią zielonej chemii¹². Jego prace skoncentrowały się na dwóch dużych zagadnieniach: historii francuskiej chemii żywicowej w jej kontekście ekonomiczno-społecznym oraz teoretycznych podwalinach koncepcji zielonej chemii wypracowanych na przestrzeni ostatnich trzydziestu lat w Stanach Zjednoczonych¹³.

- 7 M. Paciorek, *Lekarz na prowincji w okresie PRL-u – problemy i troski środowiska lekarskiego lat 50. i 60. XX wieku*, [w:] *Czystość i brud. Higiena za żelazną kurtyną (1945–1989/1991)*, red. W. Korpalska, W. Ślusarczyk, G. Frischke, Lublin 2021, s. 141–160.
- 8 Eadem, *O historiach medycyny i zakładach naukowych pierwszej połowy lat 50. XX w. w świetle sprawozdania Ministerstwa Zdrowia*, „Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną” t. 27, 2021, z. 2, s. 111–135.
- 9 Grant *Percepcja żubra i pierwotnego lasu w XVIII i XIX wieku: wspólne kulturowe i przyrodnicze dziedzictwo Polski i Litwy* finansowany jest przez NCN, nr UMO-2017/27/L/HS3/031870.
- 10 P. Daszkiewicz, D. Iwan, T. Samojlik, A. Ričkienė, A. Fedotova, *Powojenne białowieżana w dokumentach Janusza Domaniewskiego (1891–1954) w archiwum Muzeum i Instytutu Zoologii PAN w Warszawie*, „Parki narodowe i Rezerwy Przyrody” t. 40, 2021, nr 3, s. 83–98; D. Iwan, P. Daszkiewicz, M. Kamiński, *Rediscovery of the Type Specimens of Strix Aluco Volhyniae Dunajewski 1948*, „Annales Zoologici” t. 71, 2021, nr 2, s. 399–404; A. Ričkienė, P. Daszkiewicz, A. Fedotova, T. Samojlik, *Stanisław Batys Gorski’s Botanical Research in the Białowieża Primeval Forest during the 1820s*, „Archives of Natural History” t. 48, 2021, nr 2, s. 325–336; A. Ričkienė, P. Daszkiewicz, T. Samojlik, A. Fedotova, *Ludwik Abramowicz’s Collection of Article Clippings on the Białowieża Forest at the Wróblewski Library of the Lithuanian Academy of Sciences*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” t. 30, 2021, nr 2, s. 357–377.
- 11 Grant *Rekonstrukcja i opracowanie zbiorów naukowych Gabinetu Zoologicznego Uniwersytetu Warszawskiego. Od XVIII wiecznego Musaeum Polonicum do Narodowego Muzeum Przyrodniczego* finansowany jest w ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki MNiSW, nr 0038/NPRH8/H11/87/2020.
- 12 Grant *Zielona Chemia avant la lettre* finansowany jest przez NCN, nr 2019/35/D/HS3/00614.
- 13 M. Krasnodębski, *From Forest Waste to Fuel Tank: The French Quest for Autarkic Fuel Sources after World War I*, „Technology and Culture” t. 62, 2021, s. 105–127; idem, *The Meandering Life of a Research Trajectory: Rare Earths in the Aubervilliers Research Centre (1953–2020)*, „Ambix” t. 68, 2021, s. 385–406.

Andrzej J. Wójcik poświęcił swoje prace przede wszystkim tematyce ochrony śladów podziemnego górnictwa surowców mineralnych oraz historii wpływu tego przemysłu na środowisko naturalne. Zajmował się dziejami i rozwojem techniki górniczej oraz geologicznymi metodami badawczymi¹⁴. Dużą rolę w jego działalności odgrywa popularyzacja nauki, w ramach której interesował się możliwością zachowania i udostępnienia do celów turystycznych podziemnych tras (określeniem ich potencjału i ewentualnych zagrożeń) jako jednego z ważnych aspektów krajobrazu kulturowego Górnego Śląska¹⁵. Problematyka ta związana jest ściśle z historią muzealnictwa techniki na ziemiach polskich. Z kolei muzealnictwo przyrodnicze i historia kolekcji była przedmiotem prac zarówno prof. Daszkiewicza¹⁶, jak i prof. Arabas, która kontynuowała badania nad odnalezionym w Archiwum RAN w Petersburgu spisem z natury eksponatów z Gabinetu Historii Naturalnej księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej, sporządzonym w Siemiatyczach w 1802 r. podczas pakowania kolekcji przed wywozem do Moskwy¹⁷. Opublikowała nieznaną dotąd spis artefaktów¹⁸ z kolekcji Jabłonowskiej i podjęła próbę identyfikacji gatunków roślin z francuskojęzycznego osiemnastowiecznego rękopisu przygotowanego jako oferta sprzedaży Gabinetu Jabłonowskiej (po jej śmierci).

Tematyką dotyczącą filozofii greckiej i filozofii uczuć zajmował się prof. dr hab. Robert Zaborowski¹⁹, a mgr Katarzyna Borkowska skupiła się na filozofii starożytnej i ewolucji idei²⁰. W listopadzie 2021 r. złożyła pracę doktorską pt. *Cyceron i Platon: tłumaczenia, parafrazy, nawiązania*. W kręgu jej zainteresowań badawczych jest również poezja i dlatego podjęła się tłumaczenia oraz analizy poezji dedykacyjnej *Urania Propitia* Marii Cunitii. Przetłumaczyła także korespondencję Jana Heweliusza z Cunitią i Eliaszem von Löwen (grant Narodowego Centrum Nauki)²¹.

- 14 A.J. Wójcik, *Dziedzictwo górnictwa – Karta Geognostyczna Jana Hempla depozytariuszem krajobrazu*, „Turystyka Kulturowa” t. 120, 2021, nr 3, s. 67–83; idem, *Rock Salt in Siewierz (Kingdom of Poland): August Rost’s Unsuccessful Ideas on How to do Mining Search (1835–1840)*, „International Commission on the History of Geological Sciences INHIGEO, Annual Record” nr 53, 2021, s. 27–32.
- 15 Współpraca z KGHM CUPRUM Centrum Badawczo-Rozwojowe z Wrocławia i Wydziałem Geoinżynierii, Górnictwa i Geologii Politechniki Wrocławskiej.
- 16 D. Iwan, P. Daszkiewicz, *Muzeum Szkoły Szczególnej Leśnictwa, a Warszawski Gabinet Zoologiczny – spojrzenie na początki muzealnictwa przyrodniczego w Polsce*, „Studia i Materiały Ośrodka Kultury Leśnej” t. 20, 2021, s. 153–159.
- 17 I. Arabas, L. Bondar, *Rośliny egzotyczne w dobrach Anny Jabłonowskiej: uprawa i obecność w siemiatyckim Gabinetie Historii Narodowej*, [w:] *Kolekcje przyrodnicze i gospodarcze innowacje – tradycja i nowoczesność. Pamięci księżnej Anny z Sapiehów Jabłonowskiej (1728–1800)*, red. I. Arabas, R. Książkowski, Warszawa 2021, s. 169–183; I. Arabas, *O naukach przyrodniczych na dworze księżnej Anny Pauliny z Sapiehów Jabłonowskiej*, [w:] *Dwórkobiecy w Rzeczypospolitej XVII i XVIII wieku*, red. B. Popiołek, A. Penkała-Jastrzębska, K. Pyzel, Kraków 2021, s. 197–220.
- 18 I. Arabas, L. Bondar, L. Czechowicz, *Nie tylko kurs historii naturalnej. Księżnej Anny Jabłonowskiej zbiór „wszystkich przedmiotów dociekać człowieka”*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” t. 66, 2021, nr 1, s. 137–160.
- 19 *Listy Marii Kazimiery z archiwum Sobieskich w Oławie*, t. 2, *Listy do synów z lat 1697–1704*, red. A. Czarniecka, tłum. R. Zaborowski, Warszawa 2021 (*Monumenta Sobiesciana*, t. 2), s. 3–355; idem, *Brady M., Emotion. The Basics* (Routledge, London & New York 2019, viii+168 p.), „Metapsychology” t. 25, 2021, nr 10; idem, *U. Kriegel* (ed.), *The Oxford Handbook of The Philosophy of Consciousness* (Oxford University Press, Oxford 2020, xiv+696 p.), „Metapsychology” [w druku].
- 20 K. Borkowska, *Cicero and Male Virtue*, [w:] *Manifestations of Male Image in the World’s Cultures*, red. R. Iwiczka, Kraków 2021, s. 31–45; eadem, *Wiersze dedykacyjne w dziełach „Urania Propitia” (1650) i „Selenographia” (1647) – analiza porównawcza*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” t. 30, 2021, nr 2, s. 157–195.
- 21 Kierownikiem grantu *Nie przecz tego, co na peryferiach: Maria Cunitia i Elias von Löwen a astronomia XVII stulecia* jest prof. Jarosław Włodarczyk.

Wszyscy pracownicy Pracowni Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych w ramach swoich obowiązków biorą udział w konferencjach naukowych, publikują biogramy, recenzje, sprawozdania, prowadzą zajęcia dydaktyczne i pełnią ważne funkcje w redakcjach czasopism naukowych oraz komitetach redakcyjnych.

Pomimo bardzo różnorodnych zainteresowań w najbliższym czasie planujemy wspólne prace przy autorskim projekcie stworzenia wirtualnego gabinetu księżnej Jabłonowskiej pod nazwą *Zaginiona kolekcja: podlaski Gabinet Historii Naturalnej księżnej Anny Jabłonowskiej (1728–1800)*.

Bibliografia

- Arabas I., Bondar L., Czechowicz L., *Nie tylko kurs historii naturalnej. Księżnej Anny Jabłonowskiej zbiór „wszystkich przedmiotów dociekań człowieka”*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” t. 66, 2021, nr 1, s. 137–160, DOI 10.4467/0023589XKHNT.21.005.13389.
- Arabas I., Bondar L., *Rośliny egzotyczne w dobrach Anny Jabłonowskiej: uprawa i obecność w siemiatyckim Gabinetecie Historii Narodowej*, [w:] *Kolekcje przyrodnicze i gospodarcze innowacje – tradycja i nowoczesność. Pamięci księżnej Anny z Sapiechów Jabłonowskiej (1728–1800)*, red. I. Arabas, R. Książkowski, Warszawa 2021, s. 169–183.
- Arabas I., *Działalność Pracowni Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych w 2020 r.*, „Kwartalnik Historii Nauki i Techniki” t. 66, 2021, nr 3, s. 248–251.
- Arabas I., *O naukach przyrodniczych na dworze księżnej Anny Pauliny z Sapiechów Jabłonowskiej*, [w:] *Dwór kobiety w Rzeczypospolitej XVII i XVIII wieku*, red. B. Popiołek, A. Penkała-Jastrzębska, K. Pyzel, Kraków 2021, s. 197–220.
- Borkowska K., *Cicero and Male Virtue*, [w:] *Manifestations of Male Image in the World’s Cultures*, red. R. Iwicka, Kraków 2021, s. 31–45.
- Borkowska K., *Wiersze dedykacyjne w dziełach „Urania Propitia” (1650) i „Selenographia” (1647) – analiza porównawcza*, „Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki” t. 30, 2021, nr 2, s. 157–195.
- Daszkiewicz P., Iwan D., Samojlik T., Ričkienė, A., Fedotowa A., *Powojenne białowieżana w dokumentach Janusza Domaniewskiego (1891–1954) w archiwum Muzeum i Instytutu Zoologii PAN w Warszawie*, „Parki narodowe i Rezerваты Przyrody” t. 40, 2021, nr 3, s. 83–98.
- Iwan D., Daszkiewicz P., *Muzeum Szkoły Szczególnej Leśnictwa, a Warszawski Gabinet Zoologiczny – spojrzenie na początki muzealnictwa przyrodniczego w Polsce*, „Studia i Materiały Ośrodka Kultury Leśnej” t. 20, 2021, s. 153–159.
- Iwan D., Daszkiewicz P., Kamiński M., *Rediscovery of the Type Specimens of Strix Aluco Volhyniae Dunajewski 1948*, „Annales Zoologici” t. 71, 2021, nr 2, s. 399–404, DOI 10.3161/00034541anz2021.71.2.011.
- Krasnodębski M., *From Forest Waste to Fuel Tank: The French Quest for Autarkic Fuel Sources after World War I*, „Technology and Culture” t. 62, 2021, s. 105–127, DOI 10.1353/tech.2021.0004.
- Krasnodębski M., *The Meandering Life of a Research Trajectory: Rare Earths in the Aubervilliers Research Centre (1953–2020)*, „Ambix” t. 68, 2021, s. 385–406, DOI 10.1080/00026980.2021.1983692.

- Listy Marii Kazimierzy z archiwum Sobieskich w Oławie*, t. 2, *Listy do synów z lat 1697–1704*, red. A. Czarniecka, tłum. R. Zaborowski, Warszawa 2021 (*Monumenta Sobiesciana*, t. 2), s. 3–355.
- Paciorek M., *Lekarz na prowincji w okresie PRL-u – problemy i troski środowiska lekarskiego lat 50. i 60. XX wieku*, [w:] *Czystość i brud. Higiena za żelazną kurtyną (1945–1989/1991)*, red. W. Korpalska, W. Ślusarczyk, G. Frischke, Lublin 2021, s. 141–160.
- Paciorek M., *O historykach medycyny i zakładach naukowych pierwszej połowy lat 50. XX w. w świetle sprawozdania Ministerstwa Zdrowia*, „*Medycyna Nowożytna. Studia nad Kulturą Medyczną*” t. 27, 2021, z. 2, s. 111–135, DOI 10.4467/12311960mn.21.016.15244.
- Ričkienė A., Daszkiewicz P., Fedotova A., Samojlik T., *Stanisław Batys Gorski’s Botanical Research in the Białowieża Primeval Forest during the 1820s*, „*Archives of Natural History*” t. 48, 2021, nr 2, s. 325–336, DOI 10.3366/anh.2021.0725.
- Ričkienė A., Daszkiewicz P., Samojlik T., Fedotova A., *Ludwik Abramowicz’s Collection of Article Clippings on the Białowieża Forest at the Wróblewski Library of the Lithuanian Academy of Sciences*, „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” t. 30, 2021, nr 2, s. 357–377.
- Sygocki W., *Z dziejów Instytutu Historii Nauki Polskiej Akademii Nauk. Geneza*, „*Analecta. Studia i Materiały z Dziejów Nauki*” t. 9, 2000, s. 173–199.
- Trojanowska A., *Epidemie. Krótka historia*, Warszawa 2021.
- Trojanowska A., *Zadania lekarzy więziennych w Polsce w okresie międzywojennym*, [w:] *Aktywności polskich lekarzy w dwudziestoleciu międzywojennym – w stulecie powołania izb lekarskich*, red. B. Urbanek, M. Paciorek, M. Ciesielska, Warszawa 2020, s. 453–472.
- Urbanek B., *Sytuacja epidemiczna Wilna lat 20. XX wieku*, [w:] *Rok 1921 na Kresach Wschodnich i Zachodnich. Historia i pamięć*, red. M. Fic, J. Lusek, Bytom – Katowice 2021, s. 407–425.
- Wójcik A.J., *Dziedzictwo górnictwa – Karta Geognostyczna Jana Hempla depozytariuszem krajobrazu*, „*Turystyka Kulturowa*” t. 120, 2021, nr 3, s. 67–83.
- Wójcik A.J., *Rock Salt in Siewierz (Kingdom of Poland): August Rost’s Unsuccessful Ideas on How to do Mining Search (1835–1840)*, “*International Commission on the History of Geological Sciences INHIGEO, Annual Record*” nr 53, 2021, s. 27–32.
- Zaborowski R., *Brady M., Emotion. The Basics (Routledge, London & New York 2019, viii+168 p.)*, „*Metapsychology*” t. 25, 2021, nr 10.
- Zaborowski R., *U. Kriegel (ed.), The Oxford Handbook of The Philosophy of Consciousness (Oxford University Press, Oxford 2020, xiv+696 p.)*, „*Metapsychology*” (w druku).

dr hab. **Iwona Arabas**, prof. PAN, absolwentka warszawskiego Wydziału Farmaceutycznego Akademii Medycznej i studiów podyplomowych w Instytucie Historii Sztuki Wydziału Historycznego UW. Historyk nauki, kierowniczka Pracowni Historii Nauk Przyrodniczych i Medycznych IHN PAN, wiceprzewodnicząca Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN, prezes Oddziału Warszawskiego Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego oraz członkini Académie International d’Histoire de la Pharmacie i International Society for the History of Pharmacy. Odznaczona Brązowym

i Srebrnym Medalem „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”. Przewodnicząca 43rd International Congress for the History of Pharmacy oraz kierowniczka grantów MKiDN, NIMOZ oraz MNiSW z programu „Doskonała nauka”. Jej ostatnie najważniejsze publikacje dotyczą Gabinetu Historii Naturalnej księżnej Anny Jabłonowskiej.

Data zgłoszenia artykułu: 5 czerwca 2022

Data przyjęcia do druku: 27 czerwca 2022